

OYK 8. GÜN

Aynı idli iki kullanıcı olursa sahiplik nasıl olur?

ODEV

passwd ve adduser dışında home dizinini shell'i vs.

Değiştirebileceğimiz başka yer var mı? ODEV

Eğer root kullanıcısının parolasını bilmiyorsanız ve eğer kendi kullanıcınız sudoers grubundaydı sudo ile root kullanıcısının yetkilerini kullanabiliriz

sudo su - ile de sadece bir komut için değil komple root'a geçiş yapmak için kullanılır

/sbin : system binary bazı programlar sistemin işleyişini değiştirdiği için (adduser groupdel) bu dizin root kullanıcısı yapabilsin diye /usr/sbin ve /sbin'e ayrılmış dolayısıyla bu pathler normal kullanıcının path'ine eklenmemiş

Paket Yöneticileri

Paket yöneticisi olması şart değil OS'ler için olmayan dağıtımlar vardır. Böyle OS'lerde kendi makinemizde derledikten sonra programı kurabiliriz. İnsanları derlemekten kurtarmak için version kontrolü yapmak vs için paket yöneticileri çıkmıştır

Debian tabanlı OS'lerde

dpkg: paket yöneticisi.

CentOS ve Red Hat dağıtımları için

rpm : Red Hat package manager dpkg'ye denk geliyor

yum debiandaki apt get e denk geliyor

fedora da dnf kullaniliyor (apt-get e denk)

apt get internet ortamındaki paketleri sorgulamak
update ve yuklemek icin kullanılan paket yoneticisi
program

Kullanabilen paketler .deb dir debian da
tar.gz : arxiv dosyasi

OS nin calisabilmesi icin gerekli bazi programlar vardir
bunlar bi imaj dosyasinda hazir verilir.

Yansı (mirror) sunucular destek verdiginiz programlari
barindiran bir sunucudur

ftp:file transfer protocol network uzerinden bir veriyi
transfer etmeye yarayan bir protocol

http:hyper text protocol

Yansi sunucularda ikisinin birden servisi verilir http
kullanarak da paket indirebiliriz

Proxy sunucu: arka planda network erisimi olmayan
sunucular icin yansi sunucudan paket alip network de
olmayan sunuculara gonderir

/etc/apt/sources.list yansi sunuculari tanimladigimiz
yer

Buster main deb 10 dagitimi icin

Paketin de bir kaynak kodu var program haricinde

<http://security.debian> güvenlik aciklarinin kapatilip paketlenildiği sunucu bu olmazsa sources.list te güvenlik aciklari kapatilrsa bile kullanan makine onu alamaz

Ozgur olmayan yazilimlari kullanmak icinde buraya ayri bir sunucu yazarak ulasabiliriz. Istege bagli

Istemci olarak sunucuyu tanimladiktan sonra bir index guncelleme islemi gerceklesir. istemci sunucuya benim programlarim bunlar vs lari bunlar. Sende ki vs. Larini goster de guncel mi bakayim der Normal kullanıcı ile sisteme paket kuramayiz cunku bu islemler direkt sistemi etkiler root yetkilisiyle yapmaliyiz.

Sadece index bilgisini gosterir bir text yani update bilgisi istenir.

Update programlarin update bilgilerini guncelleyip sunar

apt search sl (paket deposunda(yansi sunucu da) sl gecen her seyi getirir

apt-get update sunucudan istemci de olan programlarin guncelleme textini getirir

apt-cache search program-ismi ikisi de ayni seyi yapar

apt-cache show sl programla ilgili bilgileri getirir
depends programın hangi kutuphanelere bağımlılık
duyacağını söyler ($\geq 2.2.5$) en az hangi vs olacağını
söyler

Paket yöneticisinin çözdüğü en önemli problem
bağımlılık problemidir.

Description-md5: eğer description u birisi değiştirirse
anlayabilelim diye özeti hash idir.
Hashler bir özet fonksiyonudur.

Filename: paketin uzak sunucudaki yeridir
Eğer sunucuyla araya birisi girip senin paketin bu
deyip verebilir bunu anlamak için MD5sum ve SHA256
kullanılır

apt remove sl paketi siler

Windows da her program kendi kutuphanesi getirir(o
kutuphane olsa bile)

Fakat linux da eğer bir program kaldırıldığında
o programların kullandığı kutuphaneleri başka
programlar da kullanıyorsa o kutuphaneler kaldırılmaz
tam tersi ise kaldırılır.

Paketi kaldırırken paketin tüm dosyalarının mı yoksa
bazı dosyalarının mı kaldırılacağını paketi hazırlayan

kisi belirler

Mesela bir veritabanı paketi kurdugumuzda eger kaldirirsak bile veriyi tutabiliriz bunun icin bazı parametreler vardır

Paketi kurmadan indirmek için

*Filename den yeri alıp yansı sunucunun linkine ekleriz
wget link

Internetten paketi indirir

Wget te link vermeluyiz*

*apt download sl

Internetten paketi indirir

Dosya sisteminde neredeysek oraya indirir*

sudo dpkg -i paket ismi indirdigimiz paketi yukler.

dpkg -l sistemimize kurulu paketleri gosterir.

Versiyonlariyla beraber

deinstall

--purge sistemde kalacak olan configuraion dosyalarını da siler

apt-get remove --purge sl her şeyi sil sl ile alakalı

apt purge sl (yeni hali)

--verify

--add-architecture sistemde 32

Sistem de temel programlar coreutils paketinin icindir
dpkg -L paketin ismi paketin icindekileri gosterir.

Linux cekirdegi olsutugundan beri ort kac dosya
olusturulur

dpkg -L program-ismi kurulduktan sonra sistemde ne
kadar dosya olusturdugu

Apt source si paket kaynagi indirilir(skourceniifvkih

tar an archiving utility

Arsivin ismi de tar olur.

tar -xvf arxiv ismi

Patch ,: yama programlari kaynak kodunu isimize
yariyorsa degistirmemize yarR

Tar x cikartir

Tar z .gz ise z ver

Tar v goruntule

Makefile c ile program gelistirirken hangi program ne
ile derlenecek onun bilgisini tutar bagimlilik da burdan
gelir

dosyalar diskte bambaska yerlerde bulunabilir.

Arsivleme de ise diskte yanyana bulunur dosyalar.
Orijinal dosyalara bir sey olmaz.
Once arxivleyip sikistiririz cunku daha fazla pattern yakalariz

Lempel ziv coding

gzip sikistirma yapar
gzip -d gunzip ikisi de zipi decompress yapar

.gz hem arxivlenmis hem sikistirilmis

gzip -c dosyalar.tar > dosyalar.tar.gz

-c psrametresi ciktiyi saga yazar

Gercekte bir dosya hic yer tutmasa bile bir blogu kapladigi icin aslinda yer tutar

Tek parametrede .tar.gz yi hem sikistirmasini ac hem de arxivlemesini ac

sed editorle yapilacak isleri minik bir script yapip halledabiliyoruz

echo "Welcome to Likegeeks page" | sed 's/page/website/'

Sedden sonraki tek tirnak parametreyi belirtiyor s separate demek page yerine websitelyi yazicaz diyoruz
Tirenin arasi minik script
Birden fazla script koyacaksak

sed -e 's/page/website; s/water/fire'
-f parametresi script file yolu vermek için kullanılır

sed 's/\bin

awk bir programlama dili içinde if else for vs var
-f ile bir script file i belirtebiliyoruz
awk '{print "Welcome"}'
-F delimiter : ayrılacak karakteri belirtir

apt-list --upgradable bu ise kendi sistemimizdeki
paketlerle güncellemeleri karşılaştırır ama yüklemesin.
Sadece text

Last modified: Jul 27, 2019